

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Vpliv nemških vladarjev na ruski dvor.

(Od našega ruskega dopisnika.)

Bakunin je imenoval Carsko selo nemško naselbino na Ruskem in imel je v mnogem prav. V vsakem oziru je duh politike, ki veje iz njega sapa berlinska in za slovanstvo ne bodo napočili lepši dnevi, dokler se ne spremeni ta duh ruske politike.

Tudi zadnji čas, za časa ruske vojne in revolucije, je prodrla semtertja v javnost kakšna vest o nemškem vplivu na rusko visoko politiko — vedno v duhu centralistično-birokratično-absolutističnem, ruskemu narodu in slovanski ideji sovražnem. Seveda je bila vsaka taka vest takoj oporekana od nemških državniških krogov, toda koliko velja tako oporekanje, nas uči zgodovina.

Zanimiv, popolnoma gotov slučaj vmešavanja nemških vladarjev v rusko politiko na škodljiv način imamo iz zadnjih dni Aleksandra II. On je naročil svojemu ministru, generalu Loris Melikovu, naj izdela načrt za ustavo, le-ta ga je res izdelal, car ga je opoldne dne 16. sušca še enkrat prečital in podpisal in Loris-Melikov je šel takoj z njim v tiskarno. Bilo ga je že 43 izvodov natisnjene, ko je ob drugi uri popoldne padla na cesti bomba pod cesarjevo kočijo in razmesarila carjevo telo tako, da so na cesti zbirali krvave koščke. Ako bi Loris-Melikov ne delal tako tiho, ampak popred naznanil javnosti, da je ustava že potrjena, bi najbrže napada ne bilo.

Ko se je raznesla grozna novica o carjevi smrti, je Loris-Melikov takoj ustavil tiskanje razglaša, kajti moral je počakati, kako bo zdaj odločil o stvari prestolonaslednik Aleksander III. Ko so mu v prvi seji ministrskega sveta povedali, da je oče že podpisal načrt sklicanja zemskih predstavitev, odvrnil je: »Če je že podpisan, izvršimo.« Toda potem je pa z lastno mu previdnostjo naročil, naj se počaka z razglasitvijo do prihodnje izredne seje, ki se je imela sklicati 19. marca. Grofu Loris-Melikovu je naročil, naj izdela dotični referat, ki bi služil za podlago posvetovanja. Dan pred tem izrednim zasedanjem ga je predložil carju, ki je naredil na robu opazko: »Je sestavljen jako dobro.«

Prišel je dan odločitve za ustavni načrt

Loris-Melikova, Ministrskemu svetu je predsedoval sam Aleksander III. V začetku posvetovanja je opozoril, da je njegov oče nerad podpisal predloženi mu načrt, da je torej umestno, da se še enkrat o njem posvetuje. Nato je pozval najprej grofa S. Stroganova, naj pove svoje mnenje in ta se je izrekel proti načrtu. Nato so se oglašili še drugi člani ministrskega sveta; proti so govorili poleg Stroganova še: Pobedonoscev, Lieven, Makov, Possiet; za načrt knez Vladimir Aleksandrovič, grof Walnev, Abaza, D. Milutin, (dolgoletni vojaški minister), Nabokov, Saburov, grof Solksij in grof Loris-Melikov. Drugi člani so molčali.

Obširno poročilo o tej zgodovinski važni seji in posamezne govore je prinesel ruski mesečnik »Bytoje«, I. letnik 1906. Neizmerno važna z ozirom na vmešavanje Pruske v ruske notranje zadeve je opazka, katero je vrgel Aleksander III. med govor Milutina.

Umrli car — rekel je Milutin — je po svojem nastopu na prestol začel celo vrsto velikih reform. Te reforme, katerih se je lotil, bi morale obnoviti cel nastroj naše domovine. K nesreči je strel Karakazova zadržal izpolnitev mnogih dobrih načrtov velikodušnega vladarja. Poleg svetega dela, oproščenja kmetov, kateremu se je umrli vladar posvetil s celo dušo, so se vse druge reforme izvršile brez energije, z nezaupanjem v njihovo korist za deželo, pri čemur se je večkrat posluževalo sredstev, ki niso združljiva z osnovno mislijo novih ustav. Jasno je, da če je tako postopalo, se ni moglo pričakovati dobrega sadu celo pri najboljših namelih. V resnici je tudi vse v Rusiji zastalo, skoraj zmrznilo, povsod se je pričela prikazovati tiha nezadovoljnost. Še le v poslednjih časih je občinstvo spet oživel, vse je začelo lažje dihati, a čini vlade spominjajo na prva, lepša leta minolega vladanja. Ravno pred smrtjo carja Aleksandra Nikolajeviča je nastal načrt, ki je predmet današnjega posvetovanja. Vest o njem je že prišla do občinstva, a vsi ljudje dobre volje so izražali zanj zanimanje iz cele duše. Vesti o nameravanih spremembah so prišle tudi čez mejo...

Tu je pretrgal Milutina Aleksander III.: »Da«, pravi car, »toda cesar Vilhelm, ki je o tem izvedel, da hoče moj oče dati Rusiji ustavo, ga je prosil v lastnoročnem pismu, naj tega ne stori; v slučaju, da bi reči šle že tako

daleč, da bi ne bilo več mogoče nazaj in bi ne bilo več mogoče shajati brez narodnega predstaviteljstva, je nemški cesar svetoval, naj se vse naredi v kolikor mogoče majhnem obsegu in naj da predstaviteljem kolikor mogoče malo vpliva, a vladi naj pridržijo kolikor mogoče veliko moči.«

Tako sta že takrat naravnost nemški cesar Viljem in njegov vsemočni minister Bismark zakrivila, da Rusija ni dobila ustave in si prihranila nesrečne vojske in krvave revolucije. Da tega sveta ni dal samo iz prijaznosti do sosedu, se razume.

ZA VOLILNO REFORMO.

Socialni demokratje v Pragi so priredili 2. oktobra pet dobro obiskanih shodov, kjer so protestirali proti pluralitetni volilni pravici. Sklenili so v skrajni sili pokazati svoj odpor s splošno stavko.

VOLILNA DOLŽNOST.

Pododsek, ki je bil izvoljen, da se posvetuje o Schleglovem predlogu glede volilne dolžnosti, se je sešel. Razprave sta se udeležila ministrski predsednik in minister za notranje zadeve. Dr. Gessmann je predlagal, naj volilno dolžnost določijo deželni zbori, naj se pa drža sledečih določil: Kazen za tiste, ki ne bodo hoteli voliti, naj ne znaša več kot deset kron in naj se ne spremeni nikoli v zapor, kaznovani ne smejo biti starčki, bolniki, tisti, ki so odsotni, ki vsled nujnega dela ne morejo na volišče in tisti, ki tega ne morejo vsled slabih cest, nalivov itd. Temu predlogu sta se pridružila tudi ministra. Pododsek se je nato razšel in se v kratkem zopet snide.

ODESEK ZA SKUPNI PRORAČUN.

Odešek, ki naj se posvetuje o skupnem proračunu in ki mu načeljuje dr. Kathrein, se posvetuje o dnevnem redu glede reforme zakonov o kontroli državnih dolgov. Najbrž tudi ta odešek izvoli svoj pododsek. — V parlamentarnih krogih govore, da se skupni proračun predloži 10. oktobra.

VOLILNA KONCENTRACIJA MORAVSKIH ČEHOV.

Dne 1. oktobra se je vršilo v Brnu po prizadevanju poslanca Žačka posvetovanje zaupnikov češke narodne stranke, češke katoliške narodne stranke in zastopnikov obrtniškega volilnega odseka za že omenjeno koncentracijo. Češko narodno stranko je zastopal deželnozborski poslanec dr. Bubela in državni poslanci baron Pražak, dr. Žaček in Rozkošny; katoliško narodno stranko sta zastopala državna poslanca dr. Hruban in Koudela in deželni poslanec Ševčík. Prečitali so odpovedno pismo poslanca dr. Stranskega. Naprednjaki (realisti) so vdeležbo brez vzroka odpovedali, a agrarci se povabili sploh niso

odzvali. Po daljših debatah je bil dr. Žaček naprošen, da deluje dalje na osnovanju koncentracije. V soboto je bilo zborovanje zaupnikov Stranskega stranke. Šlo se je za to, če se stranka povabili dr. Žačka odzove. Med posvetovanjem je zapustilo 22 zaupnikov dvorano. Od tistih, ki so še ostali, jih je glasovalo 15 za in 12 proti predlogu dr. Stranskega, naj se odkloni udeležba. Konservativni elementi Stranskega stranke delajo na to, da se proti volji dr. Stranskega sporazumejo z ostalimi češkonacionalnimi strankami.

ŽELEZNIŠKI ODESEK.

Referent železniškega pododseka, gospod dvorni svetnik Šuklje, je podal v odesku obširen referat o poddržavljenju severne železnice. Predlagal je, naj se pogodbo vsprejme za podlago nadaljne akcije. Steinwender pa je pogodbo označeval za nevsprejemljivo, ravnotako poslanec Götz. Država naj se posluži s 1. januarjem leta 1907 na podlagi koncesijskih določb svoje pravice poddržavljenja in naj pogodbo odkloni. To bo tudi druga taka podjetja poučilo, da je boljše napraviti z državo pametno in pravično pogodbo, ker se bodo bala pravice koncesijskega poddržavljenja. Odešek je prekinil zborovanje.

POGODBA Z »LLOYDOM«.

Pogodba z »Lloydom« vlada v kratkem predloži državnim zbornici. Predloga se ni bila izpolnena glede novega poslovnega reda generalne direkcije »Lloydv« in službenega reda »Lloydv« uradništva. Tak poslovni in službeni red je namreč neobhodno potreben, da se nova pogodba gotovo in točno izpolnjuje.

AVSTRIJA IN ITALIJA.

Italijanska vlada je prepovedala protiaustrijski shod, ki so ga nameravali prirediti v Rimu in na njem protestirati proti Avstriji radi slučajev v Reki in Zadru. V Anceni pa je prišlo pri vzporitvi Rovetovega »Romanticismo« do burnih protiaustrijskih demonstracij.

ITALIJANSKI SOCIALISTI IN VOJSKA Z AVSTRIJO.

V socialističnem listu »Avanti del Dornica« izjavljajo vodje socialistov, da so nasprotniki vojaške propagande. Na šestih mesecih povdarjajo, da je vojska z Avstrijo naizgibna. Znana poročila italijanskih socialistov proti iredentom so bila torej komedija. Če so socialisti tako navdušeni za vojsko, potem sploh slabo kaže nadaljni obstoj trozveze.

RAZMERJE MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Italijanski list »Popolo Romano« ostro oboja avstrijsko iredento, ki hujša italijansko vlado proti avstrijski. Giolitti in Tittoni se resno trudita, da vzdržita med obema državama mir, ker je potreben v gospodarskem in tudi političnem oziru. Italijanski ministri pa naj tudi enkrat za vselej preprečijo delo iredentov.

LISTEK.

Sotera.

Povest, spisana po poročilih mučencev.
Anton de Vaal, poslov, Lavričev.
(Dalje.)

Ljudstvo pritrdi z glasnim odobravanjem govorniku teh besed. Rušin je iskal z očmi med množico moža, ki je to izgovoril in spozna Ambrozija, čegar lica so žarela vsled jeze. Prefekt pomišlja nekoliko trenutkov; potem zapove zamorcu, naj odneha, in ukaže zatoženko odpeljati v ječo in jo še hujše ukleniti.

Sotera se podviza, da si zakrije obraz zopet s pajčolanom, ki ga je bila proč vrgla. Nato sledi sodnemu slugi v ječo, in množica ljudstva jo spremlja na tem potu.

Pri vrodu v ječo so se prigneti zraven kristjani, da bi poljubili mladi mučenki roko in se priporočili njenim molitvam. Matrona*) Lucina z neko služabnico pa se ji je približala, da bi ji s tkanino, katero je bila pomočila v neko dišečo vodo, odstranila kri z njenih lic.

»Zakaj«, pravi Sotera smehljaje prijatelji, »zakaj mi hočeš vzeti kras, s katerim me je obdaril moj nebeški Ženin? Pusti mi to, s čimur upam ugajati njemu.

*) Rimske gospe so se imenoval matrone.

»Moje sladko dete, morala boš iti mogoče jutri zopet pred sodnike; ali bi ne mogla obuditi strjena kri na tvojem obrazu njih sočutje ali pa pomilovanje množice?«

In medtem, ko je držala služabnica poln vrč vode, je izpirala Lucina kri iz Soterinega obraza. Sodnim uslužbencem pa se ni ljubilo, da bi čakali do konca. Kmalu odstranijo Lucino in njeno služabnico, ujetnico pa odpeljejo.

Med množico ljudstva je spremljal njo tudi — Ambrozij, bled kot mrlič.

Še davno potem, ko so se zaprla železna vrata za Sotero, in se je množica razšla, je on stal tu — oprt na steber — in je upiral pogled na ječina vrata.

V.

Senator Avrelj Sempronij je bil pri celi obravnavi, ne da bi ga videli gledavci. Spoznal je, da se je kruto varal nad Sotero. Premagan je bil od slabotne deklice, katere vztrajnost je moral občudovati. Njen ovadnik in zatožnik je s strahom mislil na možnost, da, na resničnost, da se Sotera vendar misli darovati za svoje prepričanje. Ne, ne, to se ne more, to se ne sme zgoditi! Sempronij je bil pripravljen vse, vse žrtvovati, da prepreči najhujše in najstrašnejše. Takoj po zaslišanju se spusti z mestnim prefektom v dolg razgovor. Uspeh pogovora je bil, da sodnik preneha

sodniško postopati s Sotero, ako privoli v zakon med njo in Ambrozijem. Menila sta, da jo bogovom zvesto udani soprog polagoma privede do boljšega spoznanja.

Koliko globokše in na drug način pa je vplivalo zaslišanje mladenke na Ambrozija! Bil je skoro pripravljen na to vsled vtiskov v katakombah, še bolj pa vsled večerajšnjega Soterinega pogovora. Bil je globoko ganjen vsled njene krepke odkritosrčnosti in svetega nvdnušenja, s katerim je spoznavala svojo vero in zapečatila svoje prepričanje s krvjo. Vsak črncev udarec ga je pretresel, kakor bi bil namenjen njemu. Nejevoljno je ušel oni klic iz njegovih ust na sodnike. — Kako čudovit ogenj je sijal iz njenih oči, ko je matrona izpirala krvave madeže iz njenih lic, in je ona obrnila svoje oči proti nebu! »Ali more zmota in praznoverje«, se vpraša mladi tribun, »podati deklici tolike nenaravne moči? — Ali bi bil jaz pripravljen in zmožen, da darujem tak dar svojim bogovom?«

Zopet mu zadone po ušesih besede, ki jih je slišal v katakombah, in katere mu je ponovila Sotera. — Odkod tolika hrabrost kristjanov kljub tolikemu in tako strašnemu zatiranju? Ne, to ni nikak fanatizem! Ta ogenj je bil prečist, kakor bi ga mogla užgati strast.

Pri povratku od ječe in celi dan je razmišljal mladenič o tem. Proti večeru sklene,

da obišče Sotero v njeni ječi in se z njo dogovori o vseh onih vprašanih.

Ni mu bilo težko dobiti od mestnega prefekta dovoljenja, da obišče ujetnico.

Bil je strašen prizor, kjer je bila zaprta Sotera. Tu je vladala zoprna gnjiloba in težek zrak je razsvetlil le kak medel solnčni žarek, da bi pokazal natančneje ves strah, ki se je nahajal v tej jami.

Ko so pripeljali devico v to grozno ječo in jo priklenili na verigi za nekaj železen obroček v zidu, se vrže na kolena, dvigne svoje roke proti nebu in reče:

»Zahvalim se Ti, moj božji gospod Jezus Kristus, da se smem prištevati k tolikim izpričevavcem Tvojega svetega imena. Glej, pripravljena sem, da pretrpim vse za Te. Veselo hočem umreti za Te! Obvaruj le svojo golobico pred kremplji peklenškega jastreba. Pokliči jo, da prileti k Tebi in počiva v Tvojih rokah!«

Nato se Sotera spominja vseh mučencev, ki so bili pred njo v tej ječi. Priporočuje se njihovi priprošnji, da bi mogla vztrajati. To laži se z zavestjo, da molijo vsi ti sedaj za njo. Pride ji misel na druge spoznavavce po ječah in krepila se je z mislijo, da je poklicana v zvezo tolikih Kristusovih vojščakov v sveti boj za resnico. Darovala je vse njihove muke za cerkev, da bi ji Gospod podelil mir in rešil

dentovskih hujškačev. Avstrija se mora oboroževati ter pomnoževati svoje brodogradilne, da se prilagodi vedno rastočemu oboroževanju vseh drugih velesil. Pravi italijanski patriotje v tem ne vidijo nič hudega. »Giornale d'Italia« pa povdarja, da je italijanska mornarica sicer dosti boljše od avstrijske, toda obrežje je slabše in manj zavarovano.

OGRSKA.

Iz Budimpešte poročajo, da cesar pride sredi novembra v mažarsko prestolnico. Dne 26. novembra se sestanejo delegacije in bodo 27. sprejete od cesarja. Radikalno krilo Košutove stranke je začelo akcijo, kako omejiti število delegatov iz magnatske zbornice. Magnatje se tega seveda branijo. — Ogrska vlada izplačuje odškodnine tistim nadomestnim rezervistom, ki so bili vsled ex lex-stanja vpoklicani v vojaško službo. Odškodnina znaša 1.500.000 K. — Angleška »Morning Post« piše o znanem obisku angleškega Eightyklubu v Budimpešti, da ga angleška javnost ne odobruje. Angleži ne marajo demonstracij, ki so v škodo skupni avstro-ogrski monarhiji.

TURŠKO-BOLGARSKI ODNOSI.

V Carigradu vlada velik strah pred agresivnim postopanjem, ki se ga poslužuje Bolgarija in je obenem povod, da turška renta na borzah neprestano pada. Zato pripravlja Turčija vojaštvo. Postaja Sirkedži-Stambul je vedno zaposlena s prevažanjem municije. V Bolgariji se vrše vojaške vaje baš ob turški meji. Navzoč je knez sam in razni atašaji. 40.000 je pešcev, 72 topov in 4500 konjikov. Polovica vojske predstavlja sovražnika, ki prihaja s turške strani.

SULTANOVA BOLEZEN.

Vzdržuje se zopet vest, da ima sultan raka v ledvicah in da ga le zato ne operirajo, ker bi operacija provzročila smrt. Diplomacija se bavi že z vprašanjem nasledstva. Nemčija v sporazumu z Avstrijo in Grško hoče, da bi nasledoval princ Burhan eddin, sultanov ljubljene. Anglija pa hoče baje, da bi nasledoval sultanov brat Rešad, ki je po zakonu opravičeni naslednik. Sultanov sin Burhan bi mogel zasedeti prestol le po državnem prevratu. Vse mohamedansko prebivalstvo je vsled tega za postavnega naslednika. Sultanova smrt utesne torej provzročiti resne težkoče, če ne celo državljanske vojske.

Od druge strani se pa poroča:

Najbližja okolica sultanova trdi, da je njegova smrt blizu. Za prestolonaslednika hoče sultan svojega sina Burhamedina. Zadeva dela težkoče, ker sta dva pred njim: Rešad in Jusuf-Izedin. Eden načrt je ta, da se zadnja dva princeva v trenutku sultanove smrti zapreta in Burhamedin postavi na prestol. Drugi hočejo oba prince ubiti, ali pa pripraviti, da se ubijeta sama. Širijo se tudi glasovi, da je Rešad bolan, da si je čvrst in zdrav. Kamarila ima veliko posla s to zadevo. Sploh ima na duši toliko zločinov, da bi ostala samo pod Burhamedinom menda nekaznovana.

VSTAJA NA KUBI.

Za začasnega guvernerja na Kubi je imenovan dosedanj guverner ozemlja okoli panamskega prekopa, Magoon. Vojni tajnik Taft se v teku desetih dni vrne v Washington.

DOGODKI NA BALKANU.

Kucovlahi so umorili metropolita iz Korice. Kucovlahi so metropolita sovražili, ker ni maral za Kucovlahe in Albance in je proti njim agitiral. Turčija misli izpeljati železniško zvezo z jadranskim morjem. Ne prej bo zidala železnico iz Monastirja v Janino.

KAJ JE RESNICA O ZVEZI MED RUSIJO IN ANGLEŠKO.

Dunaj. Vesti nekaterih listov o dogovorih med Rusijo in Angleško glede sporazumnega nastopa v orientalskih vprašanjih so izmišljotina. Rusija je doslej vezana z mirnostnim programom. Pač pa so neki dogovori med Rusijo in Angleško glede Perzije, po katerih bi v perzijskem zalivu opustila Rusija svoje stališče kot morska sila, Angleška

pa bi zasledovala v Perziji politiko proste roke.

FRANCIJA.

Holandski in portugalski škofje so poslali francoskim škofom pismo, v katerih jih tolažijo ter jih vzpodbujajo, naj se ravna po določilih sv. Očeta, kajti prej ali slej v tem boju gotovo zmaga sv. Cerkev.

PROTI NEMČIJI V AZIJI.

Profesor L. Kovalevskij, eden voditeljev »kadetov«, v peterburškem dnevniku »Strana« opozarja na napredek Nemčije v Aziji. Nemška banka v Teheranu je zopet nov dokaz, da se Nemčija širi proti vzhodu. Kovalevskij pozivlja, da se naj začne rusko-angleška protinemska politika v Aziji.

Glasovi o skupnem postopanju Anglije in Rusije so seveda jako razburili nemški tisk, a da Anglija res misli konkurirati Nemčiji na Vzhodu, nam kaže tudi najnovejša poročila iz Belgrada o transbalkanski železnici in o investicijah angleškega kapitala na Balkanu.

To so za nas Slovence jako važni pojavi, kajti od tega, kako se razvijajo gospodarske razmere na Vzhodu, je odvisna tudi naša narodna in gospodarska bodočnost.

RUSIJA.

Obpravna proti admiralu Nebogatovu se bo vršila meseca novembra.

Vladne reforme.

Stolypinova vlada se v prvi vrsti bavi z reformo policije. Policija ne izvršuje svojega posla spretno, ker se ji ni posrečilo, zaslediti zveze med zločinci in glavne provzročitelje atentatov. Vlada hoče najeti najboljše nemške, angleške in belgijske policiste. — Car namerava brž, ko se vrne iz finskih vod, izdati ukaz, ki proglasi kmete za ravnopravne z drugimi stanovci. Hoče jim omogočiti vstop v državne službe. Vlada upa, da s tem pridobi zase prihodnjo duno. — Iz Peterburga poročajo, da bodo pozvali v ministrstvo hudega reakcionarca Križanovskega. — Po listih kroži vest, da je car pisal angleškemu kralju Edvardu za svet glede nove dume. Baje ga vpraša, ali ga veže prisega nasproti ljudskemu zastopstvu. Ker pa kralj Edvard svoje privatne korespondence nikomur ne izdaja, je ta vest zelo neverjetna.

Nameravan napad na peterburške dume.

Stražnik peterburške bolnišnične komisije Teodorov je nameraval vzporediti napad na mestno duno in oropati z močjo oborožene roparske čete mestno blagajno. Teodorova so zaprli in našli na njegovem stanovanju dvanaest pušk maniherc, mnogo samokresov, pištoli in tri bombe.

Roparski napad na parnik.

Na parniku »Cesarevič Jurij« so neznani roparji izvršili drzen napad. Vstopili so na parnik, ki plove iz Suhuma v Očimčeri na kavkaškem obrežju, v Suhumu. Bilo jih je 25. S samokresi in puškami so ustražovali potnike in potem oropali blagajno, v kateri je bilo 12.000 rubljev. Ker so potniki prvega razreda jeli streljati, so roparji pozvali kapitana, naj streljanje takoj ustavi. Če ne pomori obadva podkapitana in štiri pomorščake, ki so jih imeli v svoji sredi vjete. Nato jim je kapitan moral izročiti ladjico, da so se prepeljali na kopno. Veslali so morali talniki.

Delavna bomb.

V Markovu je policija zasledila v nekem predmestju delavnico bomb, kjer sta bili shranjeni dve bombi, šestdeset kovinskih ovojev in mnogo razstreliva. Zaprli so dva delavca.

Vojaška vlada.

V Borisovki na ruskem Poljskem je nekaj vaščanov ukradlo nekaj pušk iz poštnega poslojpa. Polkovnik Litoinov je nato s topništvom obdal vas in zapretil, da jo vso razstrelji, ako ne najde pokradenih pušk. Popa Lomakina, ki je to početje grajal, je dal zapreti. Popa so odstavili od službe. V Bielelicah v kurški guberniji se lačni kmetje pokradli nekaj žita. Kozaki so na to streljali na vaščane in dva kmeta ubili. Vaškega popa,

ki je to v cerkvi ožigosal, so tudi takoj odstavili od službe.

Bojkot ruskih sol.

Iz Varšave poročajo, da v Lodzu neznane osebe s silo zapirajo ruske državne šole in iz njih izpodijo šolske otroke. Socijalni demokratje se temu bojkotu ustavljajo. Generalni guverner je razglasil, da bo zaprl vse privatne poljske šole, ako Poljaki nadaljujejo bojkot.

Shodi.

Stranka kadetov bo zborovala 7. t. m. v Helsingforsu. Moskovski dijaki so na svojem shodu sklenili pozvati profesorje naj dovolijo v času, ko ne bo predavanih, sestati se v kolegijih.

Roparji na kmetih.

Iz Varšave poročajo, da je trideset roparjev popolnoma oropalo grad viteza Minskega v Jezeviczah. Roparji so zažgali vas, medtem vdrl v grad, zvezali gospodarja in gospo, pregnali služabnike s streli in potem vse pokradli.

Dnevne novice.

+ Zmeden politik. Dr. Tavčar je v odseku za volilno reformo včeraj ustrelil zopet nekaj takih kozlov, da smo kar iznenadeni nad njimi, da si smo ga že prej poznali kot takega strelca. Kar je pa zdaj dosegel na tem polju, je že gorostasno. Kakor znano, je prej govoril, da je on pristaž v resnici splošne in enake volilne pravice in da je le zato proti vladnemu načrtu, ker je ta nasproten enakosti. V zadnji seji odseka za volilno reformo je pa zagovarjal pluralitetno volilno pravico in je izjavil, »da se mora gospodstvo mas kar najbolj omejiti, ker delavci že itak dobijo svoje pravice«. Za tako »splošno in enako« volilno pravico je torej dr. Tavčar, pri kateri se gospodstvo mas, to se pravi — ljudska enakopravnost — omejuje! Vsa hinavščina liberalne stranke je v tem zopet jasno razkinkana pred vsem svetom. Oni ne puste ljudstva do enakopravnosti in poizkušajo vse, da bi mu politične pravice prikrajšali. Dalje je dr. Tavčar zopet v nerazumljivi kratkovidnosti pridigal, da koroški Slovenci ne dobijo prav nobenega mandata po sedanjem načrtu. Seveda je s tem dosegel ravno nasprotni uspeh, ker zdaj bodo Nemci to takoj izrabili ter bodo rekli: Poglejte, če dr. Tavčar sam priznava, da koroški Slovenci ne dobijo nobenega poslance, da si jih je v sedanjem volilnem okraju petkrat toliko kot Nemcev, ali ne bi bilo prazno delo, da bi ves volilni red za Koroško prebrnili, ko vemo, da itak tudi drugega mandata ne dobijo Slovenci. To logiko je dr. Tavčarjev nastop v resnici tudi zbudil, in mi vemo pozitivno iz zanesljivega vira, da jo Nemci že izrabljajo. Posl. dr. Steinwender je n. pr. pred kratkim nekemu Slovincu, ki ga je prijel zaradi krivične razdelitve koroških mandatov, rekel: Kaj pa hočete? Če bi se vstvaril tako imenovani »drugi slovenski mandat«, bi že mi Nemci gledali, da še tistega dobimo. In ti Nemci se sklicujejo na izjave dr. Tavčarjeve, ki zdaj trdi po Dunaju, da Slovenci niti enega mandata na Koroškem ne morejo dobiti. To je politična slepota, ki nima para. — Tretji kozel, ki ga je dr. Tavčar ustrelil, je bil pa ta, da je zopet napadel Mladočelce. Zdal, ko je vse ležeče na tem, da bi slovanska delegacija složno nastopala, gre dr. Tavčar in v odseku naravnost napade dr. Kramarja in se spusti v veliko zmerjanje proti njemu. Če primerjamo dr. Tavčarjev

nastop z dr. Šusteršičevim, je na prvi pogled jasno, kje je politična razsodnost. Dr. Šusteršič je ves čas zbiral slovanske sile, da bi jih pridobil za složen nastop, dr. Tavčar pa ves čas le odbija, draži in ruši slovo Slovanov. V zadnji seji je bil silno mučen prizor za vsakega Slovana, ko se je dr. Tavčar z vso nerodnostjo zaletaval v dr. Kramarja, češ da je ta »izdal« Slovence. Dr. Kramar je seveda moral odgovarjati in je zatrdil, da se je vedno zavzemal za pravice koroških Slovencev. Dr. Tavčar vmes: »Platonično!« — Dr. Kramar: »Pretepati se ne morem, tu je mogoče le govoriti in glasovati, in to sem storil.« — Dr. Tavčar: »Za kulisami.« — Dr. Kramar: »Proti taki insinuaciji se moram najodločneje zavarovati.« — S tem, da dr. Tavčar provzročuje v sejah odseka za volilno reformo take razpore in prepire med slovanskimi poslanci, silno škoduje naši stvari. On kaže le svojo popolno diplomatično nezmožnost, in zato je že zdaj odbil od sebe vse vplivne slovanske poslance ter že v naprej kompromitiral vsako stvar, za katero se bo potegoval.

+ Ljubljana, zgani se! Vsled nesreče pri Porečju je prisiljena uprava južne železnice, da nekaj stori proti veliki zanemarjenosti, v kateri se nahaja marsikateri del južne železnice. V najbližjih dneh se začne pogajanja med vlado in upravo južne železnice, po katerih se izdela novi investični program. Vlada bo zahtevala od južne železnice razširjenje postaj in regulacijo prometa, zlasti na progah: Franzensfeste-Beljak, Beljak-Maribor, Maribor-Trst, Innsbruck-Ala. Za te nove investicije se določi takoj več milijonov kron. Kot letni donesek od lastnikov prioritet je določenih 6 milijonov kron, kar pa ne zadostuje, in se bodo poiskali novi viri. Zdal je čas, da se Ljubljana zgane! Ena najbolj zanemarenih točk cele južne železnice je južni kolodvor v Ljubljani. **Zahtevamo torej, da ljubljanski državni poslanec, mestna občina in trgovska in obrtna zbornica takoj store vse, da se sprejme ljubljanski kolodvor med investicijske točke na prvem mestu.** Če se ta priložnost zamudi, potem bo Ljubljana zopet za leta in leta zanemarena. Dobro bi bilo, če bi se tudi širši trgovski krogi v Ljubljani in na deželi zgani ter sklicali manifestačno zborovanje, na katerem na bi se odločno govorilo o kranjskih prometnih razmerah sploh. Zdal je čas, naj se ne zamudi!

+ »Edinost« je v precej konfuznem članku »Slovincu« povedala nekaj gorkih. Posebno jo zanima vprašanje, ali je dr. Šusteršič vsemogočen ali ne. Trdi sicer, da ni, a nagiba se vendar k nasprotni strani, ko njega dela odgovornega za vse to, kar so — naredili Nemci v odseku. A pustimo jo v tej negotovosti, ki jo dela le interesantno! »Edinost« pa govori tudi o »dr. Šusteršiča kompromitujočih odkritjih« — in tu bi mi vendar zahtevali, da se »Edinost« jasneje izrazi. Katera pa so ta kompromitujoča odkritja? Naj vendar »odkrije« »Edinost«, kaj pa ve ona tako skrivnostnega. Doslej res še nismo čitali nikakih »kompromitujočih odkritij«, ampak le pusto zabavljanje, kateremu nasproti je dr. Šusteršič v »Slovincu« natančno v podrobnostih pojasnil ves položaj. Torej »Edinost«, govori! — Kar se pa tiče socialne demokracije v Trstu, bodi »Edinosti« zopet povedano, da je ona z dr. Rybašem vred sto-

krščansko čedo tolikih preganjanj. — Med ujetniki se je nahajal tudi papež Marcelin že več tednov. Samo Soteri je bilo dvakrat dovoljeno, da je obiskala starega duhovnika in mu prinesla nekoliko okrepčila.

Preteklo je tri ure. Vrata se odpro in Sotera spozna v dnevi svetlobi senatorja Avrelia Sempronija.

Ko je zapustil sodno dvorano, so ga pekle krvave kaplje, ki jih je videl teči po dekliskem licu kot žareč ogenj v njegovi duši. Skrb za usodo deklice ga je težila vsako uro boli. Kar nič ni mogel misliti na to, kako se bo končala vsa zadeva. Sotera se bode morala ukloniti, mora se. Senator ni imel poprej miru, da si ni dobil dovoljenja in bi obiskal že isti večer ujetnico v ječi.

»Jaz se sramujem, da moram iskati dedinjo tako slavne rodbine na tako sramotnem kraju. Prihajam pa vendar, da Ti podelim svobodo. Povej, da hočeš postati soproga mojemu sinu, in takoj smeš ne le samo zapustiti ječo, ampak obdržiš lahko tudi krščansko vero. Tvoj pogum in tvoja vztrajnost, katero si pokazala s toliko prepričevalnostjo, sta vstisnena nad vso hvalo. Toda o tem naj bo dosti! Več vendar ne more in ne sme Tvoj Bog od tebe zahtevati. Odneha od otroške samoglavnosti in ne nakopuj revščine in sramote na slavno ime svoje rodovine!«

»Slavo svojih prednikov bi omadeževala, ako bi postala nezvesta Onemu, kateremu

sem se obljubila vsa za večno. On je položil danes verižico dragocenih rubinov krog mojega vratu, in moje srce je še trdnejše navezano nanj; ne, ne zapustim ga nikdar.«

»O nesrečnica, tedaj ostaneš še vedno pri svoji nespameti?«

»Boga se bati, njemu služiti in ga ljubiti je največja modrost in nikaka nespamet.«

»Tedad si sklenila, da boš predpostavljala grozno smrt pred življenje, polno sreče in veselja?«

»Moj sklep je, da dosežem večno življenje najblaženejših sreče in vednega veselja z vsakim plačilom, če tudi s svojo smrtjo.«

»Sotera,« pravi Sempronij s tresočim glasom notranjega ganutja, »Sotera, prosim te, daj mi drugačen odgovor! Ne pusti me iti od sebe z zavestjo v mojem srcu, da sem jaz kriv tvoje smrti. Pri prijateljstvu med tvojo in svojo rodbino — pri spominu na tvoje dobre stariše te rotim, ne vztrajaj pri odgovoru, ki me bode napravil nesrečnega.«

»Moji sladki stariši me pričakujejo že tam gori v slavi,« odgovori Sotera z blaženim nasmehom. Saj čakajo že pred rajskimi vratmi, da sprejmejo svojega otroka, in kako naj bi se jaz jezila na te, ali ti smela šteti v krivdo, ako smem k njim kot nevesta svojega Odrešenika. Ti si mi izkazal največjo dobroto, katero sem kedaj prejela od kakega človeka. Ali mi verjameš, da ne dam one ure, ko sem stala pred sodniki, za vse na svetu?«

Ne da bi izpregovoril še kako besedico, obrne se Sempronij od nje in zapusti ječo z globokim vzdihom in sklonjeno glavo.

Da bo Sotera vztrajala v svojem krščanskem prepričanju, ako pride zopet pred sodnike, sedaj ni več dvomil; — po strogih prepovedih Dioklecijanovih je bilo s tem njeno življenje zapečaten.

»Ne«, pravi senator pri povratku sam pri sebi, »nisem kriv, da bo izročena rabelju. In, ako moram iti tudi do cesarja, ne mirujem, dokler je ne oprostim iz ujetništva.«

Senator se ni prav nič opravičeval s tem, da bi bila Sotera tudi brez njega poklicana pred sodnike; vsaj je prefekt že poprej vedel, da je kristjana. Njegova krivda je bila, da je bila Sotera danes zaslišana, in se je tako kruto postopalo z njo. Njeni svojeglavnosti je pripisoval, ako se zgodi najhujše.

Uro pozneje so se odprla še enkrat vrata ječe. Bil je Ambrozij. Prišel je bil, da jo vpraša o tem, kar je cel dan razmišljal.

»Ne boj se, plemenita Sotera,« je ogovori, »nisem prišel, da ti ponovim ponudbe. Kajti nimam več upanja, da bi se moglo uresničiti. Nekaj družega je, kar me je pripeljalo k tebi. Moja želja in hrepenenje je, da zvem kaj več o vaši veri, katero sem dosedaj zasmehoval in sedaj sem jo začel občudovati. Komu družemu bi se pustil rajše in brez dvoma podučiti kakor tebi?«

»Kako se Ti zahvalim, o Bog,« zakliče

Sotera in vzdigne svoje z verigami obložene roke, proti nebu »da sem odkupila z nekoliko kapljicami krvi dušo in jo smem v temi te ječe pridobiti luči resnice!«

»Povej mi o vsem, kako morete vi kristjani kot Boga moliti človeka, ki je bil križan kot zločinec, in ni imel moči, da bi bil osramotil hudobije svojih nasprotnikov, ako je bil nedolžen?«

Križani, »Judom mržnja, poganom neumnost,« to je bilo, kar je pogane najbolj odbijalo od krščanstva. Odrešenje sveta vsled smrti Boga, ki je v svoji neskončni ljubezni postal človek, je bila glavna skrivnost krščanstva. To je bila uganka vseh ugank. Kdor je spoznal ta osnovni pojem, ta je našel pot, resnico in življenje.

Kako živo pripoveduje Sotera mlademu tribunu temeljne resnice krščanstva! Duh božji je govoril po Soterinih ustih besede na Ambrozijevo srce, in čim dalje je govorila, tem jasnejše je bilo v njegovi duši, in bolj mehko je postalo njegovo srce za božje nauke.

Slednjič da čuvaj ječe z rožljanjem ključev znamenje, da naj Ambrozij zapusti ujetnico, Sotera mu svetuje, naj se obrne do dijakona Severja, ki stanuje pri Koemeteriju ob Apijski cesti. Tam dobi natančnejši poduk o sveti veri.

Dalje prih.

Zahvala.

Za ganljive dokaze srčnega sočutja ob mučni bolezni in bridki smrti najinega ljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Josipa Zotter

izrekava tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo. Zahvaljujeva se tudi za darovane vence vsem, zlasti pa slav. posojilnici ribniški, g. Gregoriču v Krškem, g. Fr. Fajdigu v Sodražici. Izrekava svojo zahvalo tudi za obilo in častno spremstvo k zadnjemu počitku najinega nepozabnega, posebno pa častiti duhovščini, prespoštovanemu uradništvu, učiteljstvu, požarni bran bi, tržanom in vsem, ki so prišli od blizu in daleč izkazovat zadnjo čast ranjkemu. 2231

V Ribnici, 3. oktobra 1906.

Katarina Zotter, Maks Zotter,
soproga. sin.

!! Največji uspeh nove dóbe !!
je sloviti

Vpisana varstvena znamka.

Daje snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platino. Brez mila, sode ali drugih dodatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvornih zavojih z gorenjo varstveno znamko. 2215 36-1

250 gramov-zavoj po 16 vin.
500 " " " 30 "
1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonijalnimi blagom, lekarnah in trgovinah z milom

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I. Mülkerbastel 3.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

Sekstet na lok

igra danes od 1/2 10. ure zvečer v kavarni „Austria“.

2224 1-1

Krila : : : : :
iz ševiot, lodna in
sukna, jopiči, perilo
za dame, nogavice in
trikot perilo. : : : : :

2226 3-1

Najboljši izdelek po
najnižjih cenah. . .

Karol Recknagel Mestni trg 24.

Lepa stanovanja

v novih hišah na Selu

tik glavne ceste z 1, 2 ali 3 sobami, kuhinjo in drugimi pripadki se takoj od-
dajo po zelo nizki ceni. 2085 18

Več se poišče v Ljubljani, Am-
brožev trg 7, priti.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Da	Čas opa- sevanja	Stanje bar- ometra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Mebo	Padevina v 24. urah v mm
3	9. sveč.	734'1	14'5	sl. jzah	obl.	0 2
4	7. zjut.	735'5	9'0	sl. svzh.	jasno	
	2. pop.	735'8	21'8	sl. jzah.	«	

Srednja večerajšnja temp. 12'0°, norm. 12'5°.

Lepe

opreme za neveste

prirejene v lastni šivalnici, so razstavljene
na ogled v prodajalnici.

Anton Šare, Ljubljana.

Sv. Petra cesta 8.

2199 4-1

Dunajski modni klobuki

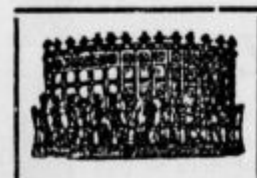
za dame in deklice. Najnovejši športni
klobuki. Najnižje cene.

Klobuki se sprejemajo tudi vedno za moderniziranje

Pavlina Recknagel, Mestni trg šte. 3.

2227 4-1

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarno“.

—O— 2229

Od 30. sept. do všteti 6. okt. 1906:

Potovanje iz

Krakova preko Karpat
v Budimpešto.

Najnovejše : : :
kravate, srajce za go-
spode, nogavice ali
žoki, platneni robci.
Jägrovo perilo, galoše ru-
ske pristne, milo in parfumi.

2228 6-1

Največja izbira **Karol Recknagel** Mestni trg 24.

Kožuhovina.
Najnovejše : : :
ovratniki, mufi, koli-
jeri, otroške oprave.

Vljudno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.

LJUBLJANA, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. Solidno blago. Zmerne cene.

2178 104-3

Potrni najgloblje žalosti naznanjajo v lastnem kakor tudi v imenu
vseh ostalih sorodnikov potresujočo vest o smrti svojega iskreno ljub-
ljenega očeta, oziroma tasta in starega očeta, brata in svaka, gospoda

Dr. Adolfa Eisla

c. kr. zdravstvenega svetnika

viteza Fran Jožefovega reda, imejitelja zlatega zaslužnega
križa s krono, častne svetinje za 40 letno zvesto službovanje,
in jubilejne spominske svetinje, častnega člana društva zdrav-
nikov na Kranjskem, itd.,

ki je v sredo 3. okt. ob polu 9. uri zjutraj po kratki, zelo mučni bo-
lezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno zaspal v Gospodu.

Zemski ostanki dragega pokojnika bodo v petek 5. okt. ob
4. uri pop. v mrtvašnici pred Pavlovimi vrati, kamor so se prepeljali
na mrtvaški oder, slovesno blagoslovljeni in nato prepeljani na pokop-
ališče pri sv. Petru ter ondi provizorično položeni v lastno rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Gradcu v soboto 6. okt.
ob 9. uri dop. v dvorni in stolni cerkvi, ter v Ljubljani in Kostanjevici.

Gradec, dne 3. oktobra 1906.

Hermina del Cott roj. Eisl hči, Gustav del Cott, ces. kr. okrajni
glavar v p. zet, Hedy del Cott, Herbert del Cott, c. in kr. kadet-
častn. namestnik v pešpolku št. 7, Hermina del Cott, Hugon del
Cott vnuki, Reinhold Eisl, glavni ravnatelj v p., Kornelija Titz
roj. Eisl polkovnika vdova, brat in sestra, Marija Eisl roj. Winkler
svakinja.

Nagrobni venci
od najfinejših do najcenejših.
Trakovi za vence
v vseh barvah. Najnovejše
po najnižjih cenah. : : : :

Tržaško narodnjaštvo.

Trst, 1. oktobra.

Povsod kroži politično življenje, vsprejemajo vane nove ideje, bogati, se asimilirajo upravičenim težnjam in se razvijajo, le v Trstu so se enkrat za vselej fiksirana naziranja ustalila in ustavila. Da je prišlo do tega v mestu, kjer je strankarsko življenje tako zelo razvito, je kriva klika, ki je vso narodnostno idejo monopolizirala zase. Tako se je zgodilo, da je tržaški Slovenec iz nižjih slojev, ki mu je »Edinost« evangelij, pač na zunaj navdušen narodnjak, po svojem notranjem mišljenju pa socialist. Drugače tudi biti ne more. Volilni tržaški krogi so v svojem glasilu in v svojih govorih nešteto krat in na neštete načine varijirali izključno narodnostno idejo, podlage ji pa niso dali, tako, da si mora vsak poleg tiste demonstrativne nacionalne misli izbrati še glavno in osnovno misel, ki daje pravzaprav šele smisel vsakemu življenju in delovanju. V imenu te narodnostne ideje so tržaški voditelji pobijali vse, kar jim ni bilo ljubo, socializem in »klerikalizem«, da celo liberalizem, dasi je on pristni in pravi oče vseh šovinistov.

V prvič se je uboštvo te ideje pokazalo v Trstu tedaj, ko se je šlo za socialno gospodarsko regeneracijo nižjih slojev in za kulturno emancipacijo tamošnjih Slovencev. Kar se prvega tiče, je slovenski proletarec kljub vsemu narodnjaštvu socialni demokrat, kar se pa tiče drugega, je smisel za višje intelektualne in etične ideale med tržaškimi Slovenci »Edinosti« ravno tako bomo razviti, kot med italijansko buržoazijo, pri kateri se svet začenja in jenja v kavarni in semtertja še v »Filodramaticus«. Kako malo pa je to narodnjaštvo, ki ni postavljeno na nobeno trajno svetovno, oziroma socialno ali etično naziranje, storilo za tržaške Slovence, je pokazal boj za volilno preosnovo, ki odmeva tudi v tržaškem političnem življenju. Tržaški slovenski voditelji pač marajo za volilno reformo, ki bi jih združila po koncu, ali da se boje volilne reforme, ki bi vrgla šovinizem in bi odprla pot ljudskim mislim in težnjam, je naravno. Zato ondotni prvaki sovražijo delo Slov. Ljudske Stranke. Tudi njim se gre za eksistenco. Ljudstvo ne mara, da bi se kje zagotovo kakšno kulturno ali narodno posestno stanje, ker to nasprotuje načelu socialne pravičnosti: kdor je zatiran, ta se bo odslej lahko dvignil sam, se organiziral, zbral svoje lastne sile in brez privilegijev, brez narodnega sovraštva in napitnic, s pomočjo ljudskega parlamenta, demokratiziranja vse ustave, vse uprave in vseh institucij uveljavil svoje težnje. Demokratična ljudska ustava je nasprotnica vsake stagnacije in vsake lenobe, ki misli v imenu narodnosti živovariti dalje. Take ljudske stranke je tržaške voditelje strah in njihovo protestiranje se nam zdi čudovito naravno. Ne bo dolgo, da bodo sami morali uvideti, da jim goli nacionalizem ne pomaga in klicali bodo na pomoč liberalizem.

Tržaško narodnjaštvo in puhli meščanski liberalizem sta si v takem sorodstvu, da drug drugega tudi na zadnjem protestnem shodu v Trstu nista mogla zatajiti. Zaganjali so se zato v Rim kot zastopnika velike kulturnosocialne ideje in v katoliško gibanje na Slovenskem. Prav tako, se saj ne bo treba več boriti proti hinavcem! Tako se bo saj našlo opirališče, odkoder bo lažje nastopiti proti temu narodnjaštvu brez prave narodne podlage.

Srbski profesorji v Bolgariji.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Sofija, 29. sept.

Te dni se je mudilo v Sofiji okoli 100 profesorjev iz Srbije, ki so prišli, da vrnejo obisk svojim bolgarskim tovarišem. To je prvi srbsko-bolgarski sestanek, na katerem se ni samo jedlo in pilo in nazdravljalo, ampak se je tudi nekaj ukrenilo, kar ima velik pomen za srbsko-bolgarske odnose.

Poleg svečanega sprejema, banketa, izleta in drugih zabav, ki so jih priredili Bolgari na čast svojim gostom, se je vršila tudi skupna konferenca, kjer je bilo izraženih mnogo lepih misli o srbsko-bolgarski solidarnosti in o načinih, po katerih bi bilo doseči boljše medsebojno spoznavanje v vseh smereh društvenega življenja.

Sklenili so izposlovati, da se pošljeta vsako leto po dva profesorja iz Srbije na Bolgarsko in istotako obratno, kjer se poglobita v življenje dotičnega naroda in bo njima na ta način mogoče seznaniti svoje učence s srbskim, oziroma bolgarskim narodom. Srbski in bolgarski profesorji izdajajo skupno časopis, se vsaka tri leta enkrat sestanejo in uvedejo v gimnazije srbski, oziroma bolgarski jezik. Srbski dijaki napravijo v bodoče vsako leto enkrat po Bolgariji izlet, in isto store bolgarski po Srbiji. Bolgarski in srbski profesorji in dijaki se zavežejo na redno medsebojno dopisovanje. Poleg tega so enoglasno sklenili odstraniti vse iz zgodovinskih knjig, kar seje med obema bratskima narodoma nesporazum. Najvažnejše je, da so s temi odločbami zadovoljni tudi srbski in bolgarski ministri prosvete in zato je gotov, da ne bodo ostali vsi ti sklepi samo na papirju.

Na dan sestanka bolgarskih in srbskih profesorjev je srbski minister prosvete, Andra Nikolič, pozdravil brzojavno bolgarskega naučnega ministra Šišmanova. Nikolič se raduje, ker so se sestali srbski in bolgarski profesorji, da zgrade trdno vez za sporazum obeh bratskih narodov. Šišmanov se v svojem zdravju nada, da skoro napoči dan, ko si bo sta padajala srbski in bolgarski narod roke brez vsake bojazni.

Ves sestanek se je vršil mirno in pristrčno in se tako četrti dan tudi končal.

Pluralni volilni red.

Dunaj, 3. oktobra.

I.

Pod kolo volilne preosnove je tirolski poslanec dr. Tollinger vrgel debelo poleno. Pri § 5., ki je bil odložen, je predlagal pluralni volilni red. Njegov predlog se glasi:

1. Volilno pravico mora vsakdo osebno izvršiti.

2. Vsak volilni opravičenec ima en glas.

3. Še en glas pa ima:

a) tisti, ki izpolni 35. leto, ki je oženjen ali vdovec ter ima vsaj enega zakonskega otroka, ter je imejtel samostojnega stanovanja kot lastnik, najemnik ali užitar.

b) ki je dovršil srednjo šolo, učiti, pripravni ali tem glede enoletne vojaške službe enakopraven zavod;

c) ki vodi samostojno podjetje, od katerega plačuje vsaj 25 kron direktnega davka. Dež. zbori pa morejo ta davčni cenzus znižati na 8 kron. Ti torej bi dobili po dva glasova.

4. Po tri glasove pa bi imeli tisti, ki izpolnijo vsaj dva naštetih pogojev.

Ta svoj predlog je dr. Tollinger utemeljeval s silobranom. Sam je pripoznal, da pluralni volilni red ni njegov ideal, ampak le sredstvo v sili, s katerim se hoče braniti proti soc. demokratu. Dr. Tollinger je brez dvoma poštna duša, a pri tem vprašanju ima pred očmi le tirolske razmere in pa prazen strah pred soc. demokrati. To je stališče starega, omejenega konservativca, ki je vedno oblečen v kožuh, da ga ne pretrese sveži, demokratski duh. Dobri mož gotovo ni dovolj premislil, da s svojim predlogom, ko bi prodrli, le škoduje tistim, katere hoče braniti. Kdor je dovršil sedanjost šolo ali sploh šolski zavod, ki daje pravico do enoletne vojaške službe in je slučajno družinski oče, ta naj dobi kar tri glasove. Kdor ima torej že en privilegij, naj dobi še drugega! Ko bi to predlagal zastopnik mestne kurije, ne čudili bi se toliko. V mestih in trgih bi na ta način dobila večino inteligenca, ki je danes tukaj, jutri tam; domačini pa, obrtniki, trgovci, delavci, hišni posestniki pridejo v nevarnost, da so vedno v manjšini pri volitvah. Ne glede na druge razloge je pluralni red velika soc. krivica, ki se je poslužujejo klike na Ogrskem. Kdor je za splošno volilno pravico, mora biti tudi za enako. Čemu pa velikanski boj za volilno preosnovo, ker imamo že sedaj izraženo splošno in enako volilno pravico v peti kuriji? Prisad je treba izrezati, dokler je še čas. Dr. Tollinger pa hoče zaklati puro, ne da bi jo bolelo, in sicer z nožem brez kline.

Ze včeraj mu je v odseku ostro odgovarjal dr. Lecher, ki vedno zadene v živo. Istina je, kakor je naglašal dr. Lecher, da je pokopana vsa volilna preosnova, ko bi obveljal dr. Tollingerjev predlog. Z volilno reformo hočemo pridobiti srca ljudstva. Tollingerjev predlog pa odbija nižje sloje. Naravnost abotna je trditev, da n. pr. tovarnar plača več indirektnih davke svojih delavcev. Ali ni delo kapital? Ako kmet nima hlapcev, leže mu njive in travniki v pušči. Ako tovarnar nima živih strojev, ustavi morda kolesa, pogasiti ogenj v toplicah. In če doli oče, ki ima enega sina, dva glasov; zakaj bi oče ne dobil štiri ali pet glasov, ki ima morda štiri ali pet sinov v vojaški suknji! Vsi razlogi za pluralni volilni red so torej ničevi ter izvirajo le iz strankarskih nagibov ali pa iz glupega sovraštva proti vsaki volilni preosnovi.

Pluralni volilni red ne izhaja iz prakse, marveč je le ideja protiljudskih debelokožcev, ki ne vidijo dalje v bodočnost, nego nesejo njih meglene oči. Kakor Robinzoni sedé na skalnatem otoku ter čakajo, da jih zagrnejo valovi novodobnega časa. Ako se ne motim, je pluralni volilni red izkuhal v svoji retorti znani doktrinar I. Mill, ki je hotel tudi v politiki ustanoviti hierarhijo. Po njegovi teoriji bi morala »inteligencija« prevladati vse ostale sloje prebivalstva. Po tej teoriji pa ne pridemo do nobenega konca. Ako n. pr. dobi en glas vsaki črednik, moral bi posestnik, ki plačuje 400 kron davka, dobiti vsaj 16 glasov po Tollingerjevem predlogu. Ako dobi en glas branjevec, ki skupuje cunje ali stare žebelje, moral bi veliki trgovec dobiti 50 ali 100 glasov. In ali postane mož šele s 35. leti toliko razsoden, da more ločiti grah od boba? Pluralni volilni red je le druga oblika za sedanje kurije. Bistvo je isto. Dr. Tollinger je tudi grajal, da načrt volilne reforme daje prednost mestom. Njegov predlog pa bi mestom in trgom dal še večjo prednost, ker ravno tukaj je največ tistih, ki bi dobili po tri glasove.

To je danes navajal proti dr. Tollingerju tudi min. predsednik baron Beck. Jako slab vtis pa je naredila na prijatelje volilne preosnove barona Becka izjava, da bi se vlada le sprijaznila s primernim pluralnim volilnim redom, ako bi ga izumil in odobril odsek. To je voda na mlin protivnikov volilni preosnove. (Nadaljevanje prih.)

Štajerske novice.

Š Izza ponesrečenega velikega zbora (!) »neodvisnih« se nam še poroča: Veliki idealist Spindler prebral je pri tem klavernem shodu razglednico in Šostanja sledeče vsebine: »Živela nova stranka ignorantov preteklosti!« Ta tobak ni seveda nobenemu preteklosti štajerskega političnega delovanja nepoznavajočemu »neodvisnemu« prav dišal, ker jim ga je pod nos dal mož, ki je na narodnem polju več storil v enem mesecu, kakor vsi Spindlerji, Kukovci, Karbati in vsa lepa družba okrog njih ves čas njihovega političnega »delovanja«! Spindler se je tudi bahal, da je pri-

pravljajni odbor prejel iz cele Štajerske od mnogo odličnih mož več pism, v katerih povdarjajo ti »odlični možje« potrebo stranke v smislu programa, navedenega v brošuri »Štajerski Slovenci, kaj hočemo?!« Da je to bila res sama baharija, razvidno je iz tega, ker se na shodu niso dotična pisma prebrala. Le pisni nadučitelj Knafliča in Strmšeka ter nekoga duhovnika po imenu Šanda iz Gor. Avstrijskega je malkontentni Spindler prebral, pa ne doslovno, ampak le v malih stavkih, in še tem dodajal svoje neslane opazke. — »Falote«, »idijote« itd. imenoval je ta mladi študent gospode pri »Domovini«, ker so se predzrnili po njegovem mnenju pisati zoper njegovo stranko! Ste slišali gospod notar Baš? Zdaj pa le bolj ponižni bodite če ne vas bode v najkrajšem času Vaš nekdanji bivši služabnik, kateremu ste tako po »krivici« kruh vzeli, vedel še drugače titulirati, kakor je sam obljubil. Vzemite rajši rokavico, katero ste mu vrgli, nazaj in bodite pohlevni, ali pa mu vrnite kruh, in potem bo mirna Bosna. Pa res! Ker ravno govorimo o kruhu, povedati moramo, da se je član »neodvisnih« izrazil, da stranko morajo vstanoviti, da se tako ž njo preskrbi služba »spričanemu« redakterju, pa ne služabniku, kakor so ga nekateri gospodje po besedah dra. Vekoslava, nazivljali! Toraj samo za to se gre! Zaradi enega, vlade in koristolovja iskajočega človeka, naj se ustanovi stranka, in sicer taka stranka, ki bi prinesla razdor! Pustiteraje, da vam ne bode treba v najkrajšem času reči: »Es war halt nur ein Jugendstreich!«

Š Zvezna tiskarna v Celju ima v službi samo take stavce, ki so pristaši nove stranke, ki je protivnica njih gospodarjev. To sicer ni nič posebno hudega, kaj takega se dogaja tudi drugod, a da ti ljudje javno okoli govorijo, da mora po njihovem trudu in delu »Domovina« prenehati, — to gre menda le predaleč, čeprav imajo pri ubijanju »Domovine« dobri namen, Spindlerju pomagati.

Š Zanimiv politični shod v Trbovljah. Dobili smo še naslednje poročilo: V nedeljo se je vršil v Pustovi (Zagarijevi) gostilni politični shod: Sklicala sta ga drž. poslanec dr. Korošec in dež. poslanec Roš. Vse sobe so bile polne, veliko jih je stalo zunaj. Ob pol 9. uri odprli gosp. Roš zborovanje, pozdravi vse zborovalce ter jih opomni, naj se vedejo dostojno. Pozove jih, naj izvolijo shodu predsednika. Tajnik socialno demokratske stranke, Sitter predlaga vodja njenega konsuma, Rinaldota, drugi hočejo imeti učitelja Plavšaka. Med velikim vriščem se konstatira, da je navidezna večina za Rinaldota, torej prevzame predsedstvo on. Prvi dobi besedo dr. Korošec. Z njemu lastno zgornostjo razpravlja med splošnim odobravanjem o delovanju drž. zbora v zadnjem času: o volilni preosnovi, vojaški taksi, orožnih vajah, o militarizmu, obrtnem zakonu, o malokmečkem vprašanju, sladkornih tovarnarih, o lekarničarjih, uradnikih v državnih uradih itd. Soc. demokrat Sitter mu vrže vmes včasih kako besedo z očitnim namenom, ga zmotiti ali vjeti, a dobi na vsako vprašanje točen in zadovoljiv odgovor. Nato proča Roš o dogdkih v dež. zboru štajerskem v zadnjih dveh letih, popisuje boj za slovensko meščansko šolo v Trbovljah in za kmetijsko šolo ter razmotriva vprašanje o kmečkih delavcih, katerih zlasti v bližini industrijskih krajev primanjkuje. Primerno zavarovanje poslov za starost in onemoglost bo pomagalo. Za tem ožigosa zahtevo nekaterih hrastniških uradnikov-nemčurčkov po nemški šoli ter navede dejstva, da je taka šola čisto nepotrebna, celo škarna. Nato izpregovori Sitter ter hoče oslabiti vidni vpliv obgovornikov na poslušalce. A njegov silno patetični govor in slabi slovensčini ne najde odmeva. Očita tudi Rošu neko pismo, kjer baje ne privoščijo delavskim otrokom omike in sreče, ter hoče v dokaz brati nekaj iz »Štajerca«. A vseppek se začne krik: »Štajerca« ne bomo brali, saj nismo šnopsarji, na si ga propadli Wratschko bere itd. Sitter torej neha iskati po žepih »Štajerca«, in Roš mu zadevo pojasni. Sitter nato prizna, da ni razumel, da se gre za popolnoma nemško šolo, kar se tudi njemu zdi — incredible. Proti taki šoli so seve tudi soc. demokrati. Za tem nastopi »Taborit« Kramer, govori o krivicah, ki se gode po volilni reformi posebno koroškimi Slovincem ter bere resolucije po znanem mariborskem in slovenjebistiškem receptu, kjer bi se izrekla nezaupnica dr. Šusteršiču in drugim poslancem; a nekaj vrst pozneje zahteva od njih, naj se z vsemi sredstvi potegujejo za to, da se ta krivica popravi itd. Vsed te smešne nelogičnosti mu dr. Korošec očita konfuznost, ter zavrača napade na slovenske poslance. Rinaldoto je pa pokazal, da bere bolj nepristranska poročila o volilnem odseku, ter resolucije ni dal na glasovanje, pač pa priporočal resolucijo o narodni avtonomiji, kar je vsem ugašlo. Sprejeta je bila tudi resolucija proti nameravani nemški šoli v Hrastniku. Predsednik si potem še privoščijo kranjske liberalce, ki so proti volilni reformi, ter zahvali oba poslanca za njiju stvarna poročila. Z »živio poslanci« je bil shod ob pol 11. uri končan. Nato so se še posamezniki oglašili pri dr. Korošču z raznimi prošnjami; vsem je zagotovil pomoč. Jako poučen je bil ta ljudski shod. Ze par dni prej se je govorilo, da bodo soc. demokrati shod razbili. A pohvalno moramo priznati, da so se obnašali dostojno. Ker so bili tudi oni proti nemški šoli, zahteva doslednost, da poučijo o tem svoje sodruge v Hrastniku, kjer ravno ti, seveda na povelje višjih — najbolj agitirajo za tako šolo. Naj preklečijo svoje podpis in nabirajo naj protipodpise! Tako se bodo iznebili očitanja, da so narodne izdajice. Tudi so na tem shodu

»rdeči« videli, da se dá tudi brez hudičanja kaj pametnega povedati, kar pri njih še ni navada. Shod je pa tudi pokazal, da liberalna pesem o predaji koroških Slovencev, o nezaupnicah poslancem itd. ne vleče več. Dr. Korošec in Roš sta lahko zadovoljna s shodom, ker svoj namen sta docela dosegla. »Ni mi žal, da sem volil dr. Korošca«, »ko bi ga bil prej poznal, bi ga bil jaz tudi volil«, tako je bilo slišati po shodu.

Š Iz Šaleške doline. »Slov. Narod« bi ne mogel živeti, ko bi si ne privoščil v vsaki številki par duhovnikov. Nič ga ni sram, če prav mora bežati kakor pes s svojimi trditvami, ko pridejo popravki. Pošten je pa tako, da pri nese v zakonitem roku le tedaj popravek, ako si napadane preskrbi od njega povratno potrdilo, sicer čaka kakor kužek, dokler ne dobi kanna po taci. S takimi »slovenskimi« listi se je treba boriti Slovincu ob meji, ki kaj dela, med tem ko dopisniki »Narodovi« po krčmah z nemčurji popivajo in čež katoliškonarodno delovanje zabavljajo. Bog nas varuj takih steklišev, ki v svoji besnosti vse obgrizejo kar srečajo!

Š Ustanovni shod katoliškega političnega društva. Iz Laškega okraja se nam piše: V nedeljo, dne 7. oktobra, se vrši v Laškem ustanovni shod »Katoliškega političnega društva za Laški okraj«. Pri tej priliki bodeta poročala tudi državna poslanca dr. Anton Korošec in dr. Fr. Vovšek. Shod se vrši po večernicah.

Š Mladoslovenca, ki je že v prvi številki širokoustno izjavljal, da so mladeniške in dekleške zveze, da so Marijine družbe največja sramota za slovensko ljudstvo, dobivajo vsi narodniki »Novega slovenskega Štajerca«, pa tudi ptujskega »Štajerca«, pa še tudi drugim ga usiljujejo. Opozarjamo vse naše katoliško-narodne rodoljube, naj vsak v svojem okrožju pristrižejo peruti temu drznemu pticu in pomočniku ptujskega »Štajerca« in ljubljanskega »Slovenskega Naroda«. Ne pustimo, da bi se taka gniloba širila med narodom. Škoda denarja in časa za tako berilo. Glasilom nove nečiste »Narodove« stranke na Štajerskem treba ob pričetku zastaviti pot med naše katoliško ljudstvo. Torej na delo!

Š Na Ščavnici so se v torek 2. oktobra vršile že vtretjič občinske volitve. Prvikrat — 1. julija 1905 — in drugikrat — 28. decembra 1905 — smo Slovenci zmagali v vseh treh razredih in sedaj tretjikrat smo zmagali zopet, tokrat pa v tretjem in drugem razredu. V tretjem razredu so dobili naši kandidati po 41 glasov, v drugem razredu pa po 12 glasov. Ko so nasprotniki v teh dveh razredih videli naše veliko premoč, so zginitili z volišča. Zato je bilo pri vzorni disciplini naših volilcev izvolitev naših kandidatov v obeh razredih soglasna. V prvem razredu so zmagali nasprotniki s 6 glasovi, to pa le na ta način, da so častnega občana, slavnega Wratschka, protipostavno uvrstili med volilce prvega razreda, dočim je, kot je postavno, prvikrat in drugikrat volil v tretjem razredu. Ob enem so narodnega volilca prvega razreda, Jurja Senekoviča, brata ravnatelja Senekoviča, v zadnjem času potisnili iz prvega razreda v drugi razred, na njegovo mesto pa uvrstili iz drugega razreda nasprotnika župana Eileca. Ali tokrat pride do volitve narodnega župana na Ščavnici, še ne moremo poročati. Eno pa je gotovo, Ščavnica, ta važna obmejna občina, je naša in ostane naša. Katoliška slovenska stranka je dobro organizirana, ima izvrstne agitatorje, zlasti mladeniče benediške mladeniške zveze, ki so z drugimi vred z obudovanj vredno poštvovalnostjo tedne in tedne delali za našo zmago in ob volitvi kljub silnemu delu spravili toliko volilcev na volišče. Slava zavednim volilcem, slava in hvala vsem neumorno delavnim agitatorjem! Trdnjave Bračkovke pokajo druga za drugo in končno bo morala v naše roke tudi glavna Bračkova trdnjava — gornjeradgonski okrajni zastop.

Š Gostilno »Slovenskega delavskega podpornega društva« v Celju je dal mestni magistrat zapreti z motivacijo, da so se baje dajale jedi in pijače v njej tudi nečlanom, kar bi bilo proti koncesiji. Društveni predsednik gospod Ivan Rebek in tajnik gospod Ignacij Lampič pojmeta osebno v Gradec, da intervenirata v tej stvari in da zaprečita škodo, katero je prestrogo in nad vse rigorozno mestno oblastvo društvu zadalo. Če se gre zoper Slovence, velja vedno skrajna — postavnost!

Š Volitve v okolici Celjski so se vršile, kakor smo že v soboto napovedali, minoli pondeljek in torek čisto mirno. Nemci se jih v nobenem razredu niso vdeležili. — Stvar novega odbora bo okrepiti slovenski živeli v okolici tako, da bodo po preteku treh let Slovenci stopili zmage zavestni v volilni boj, ki nam takrat ne bo prihranjen. Za to je pa treba programa in zistema! — Izvoljeni so sledeči: v tretjem razredu: gg. Matevž Glinšek, Jožef Jezernik, Iv. Radej, Franc Samec, Franc Lipovšek, Ferdinand Gollogranc, Franc Pušnik, za namestnike: Anton Male, dr. Vekoslav Kukovec, Josip Kosl, Anton Zaveršek; v drugem razredu: gg. Peter Majdič, Avgust Sušnik, Mihael Levstik, Janez Mirnik, Anton Pintar, Jak. Janič, dr. Josip Sernec, Jakob Videmšek; za namestnike: gg. J. Planinšek, Matija Mlakar, Andrej Bobnič; v prvem razredu: gg. Fr. Ogradi, dr. Anton Božič, Janez Samec, Anton Fazarin, Jernej Čeč, Jernej Kumer, Franc Confidenti, Franc Kliner; za namestnike: Franc Velušek, Miha Kodela, Janez Krušič in Jakob Omladič.

Š Zanimivi načrti. Ena glavnih točk nove štajerske »Narodove« stranke je seveda gospodarski napredek Slovencev. Temu se ni

čuditi, saj imajo »novi« v svoji središnji specialisti v narodnem gospodarstvu dr. Kukovca, ki je znan po svoji (?) knjižici iz te stroke. Narodnogospodarski program obsega dve glavni nalogi: prva je, oskrbeti Spindlerju službo, druga pa, naskočiti »Zvezo slovenskih posojilnic«, kar nameravajo pod komando dr. Kukovca storiti že na prihodnjem običnem zboru. Če se jim ta naskok posreči, dobijo v roke ne samo »Zvezo«, ampak tudi zvezino tiskarno in trgovino. Odtod prihaja tudi samozvest Spindlerja, ki je v svojem poslanem v »Narodu« in »Našem listu« med vrsticami napovedoval, kako bo še notar Baš pred njim kapituliral in kako bo on, Spindler, vse pravke iz »Zvezine tiskarne« ven pometal. Oni znameniti »mejdani«, o katerem govori Spindlerjev bojni klic, bo torej občni zbor celjske »Zveze«. Bomo videli!

Š Sentpavelska godba priredi v nedeljo, dne 7. oktobra, v zgornjih prostorih gostilne gospoda Vedenika v St. Pavlu koncert na čast odhajajočemu sotrudniku gospodu učitelju Iv. Petraku. Začetek ob 6. uri popoldne. Prostovoljni prispevki so namenjeni za nabavo novega kontrabasa. Vsi prijatelji godbe in narodnega petja ste vabljeni.

Š Slovenci v Gradcu! V nedeljo, dne 14. vinotoka, priredi slovensko društvo »Domovina« v Gradcu četrti vinsko trgatve s plesnim venčkom in šalji pošto v dvorani »Zum österreichischen Hof«, Georgigasse številka 1. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina za osebo 30 kr., v predkupu 20 kr. Vsi graški Slovenci se najljubše vabijo.

Š Desetletnica gasilnega društva za ormoško okolico se je obhajala v nedeljo, 16. kimovca, v kljub slabemu vremenu na dostojen in slovesen način. Popoldne so se udeležili vsi ognjegasci skupno svete maše v župni cerkvi. Pohvaliti moramo ob tej priliki izborni in točen nastop naših gasilcev. Ko so korakali z godbo na čelu, z lipovim perjem za čeladami, krepko in zavestno skozi mesto proti cerkvi, se je vzveselilo pač marsikatero oko. Saj kdor hoče pomagati sosedu v sili, mora biti krepk in pogumen. Po maši se je pripelo 27 možem, ki so vztrajali deset let pri društvu, častne trakove na rokav. Neznatno je sicer to odklikovanje samo na sebi, a ponosen je pač lahko vsakdo nanj. Popoldne so korakali vsi ognjegasci skupno z gosti iz Središča na slavnostni prostor pri g. Kandriču. Vreme nam je nagajalo neprestano, zato smo se morali zadovoljiti z notranjimi prostori. Ob največjem naliivu in viharju je prišlo tudi 18 mož slovenskega gasilnega društva v Trgovišču; veselil nas je ta skupen obisk radi slabega vremena tem bolj. Da si je pridobilo društvo v Ormožu in v okolici s svojim delovanjem splošno priljubljenost, kaže obilen obisk naše slavnosti; razvila se je zato tudi kmalu splošna živalna zabava. Veselje je povečala lastna godba z mnogimi izvirnimi komadi. Med posameznimi točkami sporeda so se vršile navdušene napitnice presvetemu cesarju, ki je blagovolil podpirati naše društvo, vsem častnim in podpornim članom ter vsem onim, ki nas niso radi slabega vremena obiskali. Cela slavnost je imela domač in pri srčen značaj. Umetalni ogenj je moral izostati. Splošna sodba je, da je društvo moralno mnogo pridobilo s to desetletnico. In ni čudno! Saj kdor več, koliko truda stanejo vaje, koliko požrtvovalnosti se zahteva od vsakega člana v slučaju ognja, ta bo umel najbolje, da enake desetletnice niso prazne parade. Končno se zahvaljujemo vsem, ki so nas blagovolili obiskati, posebno pa velečastnim damam iz Ormoža, ki so se trudile s slavnostjo, in vsem, ki so imeli s prireditvijo dela in truda. Podpornike naznamo svoječasno po časnikih. Na dalje: »Pomozi Bog!«

Š Požigalko in tatiko so prijeli v Slovenem gradu. L. 1905 je zažgala posestniku Vricmanu hišo, nato mu je ukradla žepno uro in jo prinesla čez štirinajst dni nazaj; istočasno mu je ukradla 200 kron. Letos avgusta meseca je zažgala mnogo žita in ukradla trideset kron. Orožniku Letonji se je posrečilo tatiko zasačiti. Ta je namreč pastorka Vricmana, Antonija Vricman. Izročili so jo sodišču v Celju.

Š Šoštanj. Hmeljeva kupčija v naši dolini je dokaj manj živahna, odkar je cena od 3 K padla na 1 K 60 h pri kilogramu pri tu-

kajšnjih skupljevalcih. Vsak raji čaka s svojim hmeljem na boljše čase. Pogrešamo organizacije v tem oziru. Kaj da se ne pobriga »Kmetijska zadruga« za to? Kmet leta, ako ne zna prav odposlati, od Poncija do Pilata, ker mu nobeden noče pomagati, ako sam ne ve poslati hmelj na Češko, kjer ima še vsaj pošteno ceno. Kdo nas reši špekulacije?

Š Stajerski »Meran«. Spodnještajersko nemštvo temelji v celoti na sami »farbariji«. 99 odstotkov onih, ki se na Spodnjem Stajerskem štejejo k Nemcem in so kot taki tudi pri ljudskem štetju vpisani, so pravzaprav Slovenci, ki trdijo, da so Nemci. »Farbarije« pa ni samo tukaj vse polno, ampak tudi drugod. Kar danes že noben pošten Nemec ne mara spodnještajerskih posili-Nemcev, vabijo tuje z lažmi k sebi in trdijo, da je v njih krajih tako blago podnebje, kakor v Meranu. Tako smo dobili na Spodnjem Stajerskem kar tri štajerske Merane. Prvi je seveda od nekdanj Celje, drugi je glasom velikih lepakov, ki jih je videti po kolodvorih, Maribor, sedaj je prišel na vrsto še Ptuj. Pek Ornik je namreč poslal v svet reklamo za svoj »harem«, imenovan tudi »Mädchenheim« in tam nazivlje mesto Ptuj »Stajerski Meran«.

Dečka

poštenih staršev sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom 222 3-1

J. KRANJC v Borovnici.

Učenko

Isce

šivilja na Sv. Petra cesti št. 13, I. nadstropje. 2223 1-1

Lidanje rakev

(grobne) 222222

na novem centralnem pokopališču

izvrši najcenejše stavitelj novega pokopališča po oblastveno odobrenih določilih 1671 13 za zgradbo pokopališča.

Natančneje se poizve v tehnični pisarni gosp. Ferd. Trumler-ja, mestni stavitelj Pred Škofijo št. 3 v Ljubljani.

POZOR.

V najem ali na račun se odda

gostilna in prodajalna na Gorenjskem

v jako lepem kraju blizu železniške postaje.

Vprašanja na upravništvo tega lista.

Svetovna razstava St. Louis 1904

Zahtevajte le:
z
varstveno znamko
Globus
v rdečem pasu

Edini izdelovatelj: FRITZ SCHULZ jun. ako. družba Lipsko.

največ. odlikov. „Grand prix“

Globus
čistilo
ker se ponuja mnogo ponarejanj.

1567 1a (4-2)

Išče se knjigovez

uren delavec, zmožen ročnega in strojnega zlatenja. Oziralo se bode le na ponudnika, kateri je popolnoma vešč v navedenih predmetih. — Plača po dogovoru. — Osebna predstava se želi.

Naslov iz prijaznosti pri upravnistvu „Slovenca“. 22 1 4-2

Naročajte se na »Slovenca«, ki brani Vas in Vaše pravice proti napadom ljudskih sovražnikov! Ako eden ne more, naj se več skupaj naroči na »Slovenca«!

Dobi se

havelok zastoj ako se kupi za gl 18

sledečih 6 predmetov:

za gospode I površnik ali zimsko suknjo, gorko podloženo I sukneno obleko, eleg. izgot., I posebne suknene hlače, karirane ali progaste, I modern telovnik, najn. kroja, I klobuk, I čepico 2116 13

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIC
Ljubljana, Mestni trg 5.

Borzna poročila.

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 4 oktobra 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	98 85	99 05
4% srebrna renta	100 15	100 35
4% avstrijska krona renta	99 10	99 30
4% slata renta	116 75	116 95
4% ogrska krona	94 85	95 85
4% slata	112 65	112 75
4% posojilo dežele Kranjske	98 60	99 60
4% posojila mesta Spljet	100 50	101 50
4% Zader	99 30	100 30
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 05	101 05
4% češka dež. banka k. o.	99 25	99 75
4%	98 85	99 45
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 10	101 10
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	104 90	105 90
4% zast. pisma Innerst. hr.	100 —	100 10
4%	100 —	100 20
4%	100 —	100 30
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 —	101 —
4% obl. češke ind. banke	100 25	101 25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	—
4% prior. dol. žel.	99 80	—
3% juž. žel. kup. 1/1	317 25	319 25
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 —	100 80

Srečke.	215 —	220 —
Srečke od 1. 1860 1/2	275 —	277 —
1864	152 85	154 85
1. emisije	280 —	289 —
II.	286 —	294 50
ogr. hip. banke	258 —	267 —
srbake i fra. 100 —	97 —	105 —
turške	161 75	162 75
Basillika	21 70	23 70
Kreditne	463 —	464 —
Inomoške	78 —	83 —
Krakovske	87 —	92 —
Ljubljanske	56 50	62 50
Avstr. rud. kriša	48 —	50 —
Ogr.	28 75	30 25
Rudolfove	85 —	60 —
Salcburške	70 —	76 —
Dunajske kom.	605 —	616 —

Delnice.	183 —	184 —
Južne železnice	682 25	683 25
Avstr. ogrske bančne delnice	1769 —	1779 —
Avstr. kreditne banke	673 —	674 —
Ogrske	810 50	811 50
Zivnostenske	242 —	243 —
Premogokop v Mostu (Brüx)	715 —	718 —
Alpinske montan	605 —	606 60
Praške žel. ind. družbe	2786 —	2796 —
Rima-Murányi	578 —	579 —
Trbovljske premog. družbe	290 —	294 —
Avstr. orožne tovr. družbe	579 —	583 —
Češke sladkorne družbe	159 60	160 70

Valute.	11 35	11 39
C. kr. cekin	19 11	19 14
20 franki	23 48	23 53
20 marke	23 98	24 06
Severne	117 45	117 65
Laški bankovci	95 45	95 65
Rublji	253 —	253 75
Dolarji	4 84	5 —

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Josip Vidmar

izdelovalec dežnikov in solnčnikov

naznanja slav. občinstvu, da otvori 1. oktobra t. l. svojo 2189 6-2

glavno prodajalno dežnikov in solnčnikov Pred škofijo 19

obdrži pa svoji dosedanji prodajalni na Starem trgu št. 4 in v Prešernovi ulici št. 4 kot podružnici.

Nahaja se v zalogi vedno najnovejše, v to stroko spadajoče blago. Preobleke in popravila točno in ceno.

2291 238

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitniške kavolje.

Esompt in inkasno menie.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI TRG v Ljubljani, telef. št. 163. priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona štev. 187.

990 50-62

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Most, ulica 17, Žitkov, Husova ulica 37, Brno, Veliki trg 10. Baden, Glavni trg 4. Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zámberg, Schillerjeva cesta 3. Mödling, Fran Josefa trg 9. Novi Jičín, Črna cesta 8. Plzeň in Svítava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborsstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogal Rennweg), IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alservstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-102

„MERCUR“

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.